

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена Рада
Східноєвропейського університету
імені Рауфа Аблязова
від 18.12.2020 протокол № 3

Голова Вченої ради,
ректор Східноєвропейського
університету імені Рауфа Аблязова
І.Б.Чудаєва

ПОЛОЖЕННЯ

**про практику здобувачів третього рівня освіти ступеня доктора
філософії**

Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ Університету
від 21.12.2020 р.№ 18

Черкаси – 2020

Положення розроблене відповідно до Закону України «Про освіту» (Прийнятий від 05.09.2017р., набрання чинності 28.09.2017р, «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів № 261 від 23 березня 2016 р., Положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) ступеня доктора філософії Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова. Цим Положенням регулюються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків практики здобувачами вищої освіти денної та заочної форми навчання в Університеті.

1. Загальні положення

Практика є одним із компонентів освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Проходження практики входить до обсягу кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС), визначених УМО для реалізації освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії. Згідно з навчальним планом здобувачі вищої освіти проходять практику в VI семестрі третього року навчання протягом 6 тижнів. Загальний обсяг практики складає 180 годин (6 кредити). Зміст практичної підготовки визначається її програмою, яка розробляється відповідно до освітньо-наукових програм та науково-дослідної роботи кафедр Університету. Університет самостійно розробляє і затверджує документи, що регламентують організацію практичного навчання здобувачів вищої освіти з урахуванням специфіки їхньої підготовки.

Практика відіграє системоутворюючу роль серед усіх форм освітньо-наукової діяльності здобувача вищої освіти, дозволяє засвоїти, виявити та передати одержані знання з методики навчання спеціальних дисциплін за профілем підготовки, індивідуальності та наукової майстерності, а також збагатити і відкоригувати їх. Практика здобувачів наукового ступеня доктора філософії передбачає безперервність та послідовність її проведення для формування достатнього рівня практичних компетентностей відповідно до запланованих результатів підготовки.

2. Мета та завдання практики

Практика є складовою частиною навчання в очній та заочній аспірантурі для професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності доктора філософії у вищій школі. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти є ефективним методом підготовки якісно нових фахівців, розвиває творче мислення, індивідуальні здібності, дослідні навички, дозволяє здійснювати підготовку ініціативних фахівців, розвиває наукову інтуїцію, творчий підхід до сприйняття знань і практичне застосування їх для вирішення завдань і наукових проблем.

Метою педагогічної практики є закріплення знань та навичок науково-педагогічної роботи отриманих в період навчання в аспірантурі Університету, ознайомлення з проведенням фундаментальних та прикладних наукових досліджень, прийняття рішень при розв'язанні наукових, науково-методичних задач, а також закріплення теоретичних знань, практичних навичок та умінь роботи викладача закладу вищої освіти.

Завдання практики полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей:

- структурування та перетворення наукових знань в навчальний матеріал;
- формування професійних умінь, пов'язаних з науково-дослідницькою діяльністю;
- опанування здобувачами вищої освіти сучасними освітніми технологіями, розвитку творчого підходу до наукової діяльності, формування потреби у самовдосконаленні, підвищення своєї кваліфікації;
- гнучкості в адаптації до нового соціального середовища;
- оформлення документації щодо планування та результатів науково-дослідної діяльності;
- формування та розвиток професійно-педагогічних навичок та умінь викладача вищої школи, зокрема, оволодіння здобувачами вищої освіти комунікативними компетентностями, необхідними для якісного проведення лекцій, ведення семінарських і практичних занять, застосування новітніх технологій навчання та сучасного обладнання;

- виховання у здобувачів вищої освіти творчого, дослідного підходу до педагогічної діяльності;
- формування у здобувачів вищої освіти потреб в підвищенні своєї наукової та науково-педагогічної кваліфікації;
- оволодіння навичками та вмінням виконувати навчально-методичну роботу викладача закладу вищої освіти.

Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані роботи здобувача вищої освіти, затверджуються науковим керівником та завідувачем кафедри, до якої прикріплені здобувачі вищої освіти.

3. Бази практичної підготовки

База практичної підготовки повинна забезпечувати виконання програми практики для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Базами практик можуть бути кафедри університету, (організації, установи) різних галузей міського господарства, науки, освіти, державного управління, а також бази за межами України, що мають необхідну навчально-матеріальну і методичну базу та кваліфіковані кадри.

У випадку, коли підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно обирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати на розгляд клопотання від бази практики за 2 тижні до початку проходження практики. Клопотання зберігаються до завершення навчального року у керівника практики.

Підприємства (організації, установи), які використовуються як бази практики, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальностям або освітнім програмам, за якими здійснюється підготовка докторів філософії;
- можливість кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти;

- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства.

Базою для проходження педагогічної практики є кафедри Університету, за якими закріплені здобувачі вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням з кафедрою, обирати для себе місце проходження практичної підготовки. Побажання здобувача вищої освіти повинно бути обґрунтовано заявою на ім'я завідувача кафедри, до якого не пізніше ніж за два тижні до початку практичної підготовки додається лист з відповідної установи зі згодою прийняти здобувача вищої освіти для проходження педагогічної практики.

Зміна бази практики можлива лише з поважних причин і лише до подання проєкту наказу про проходження практики. Рішення про можливість зміни бази практики приймає завідувач аспірантури.

Безпосереднє керівництво практикою кожного здобувача вищої освіти здійснює його науковий керівник.

Здобувачі вищої освіти, які з поважних причин не змогли пройти педагогічну практику у запланований термін, повинні пройти її в інший час, визначений кафедрою.

Здобувачі вищої освіти інших закладів вищої освіти можуть проходити практику в університеті на умовах договорів, укладених між Університетом (базою практики) і відповідними закладами.

Наказ на проходження практики оформлює завідувач аспірантури. Контроль за виконанням програми практики здобувачів вищої освіти здійснює завідувач аспірантури, гарант відповідної освітньої програми та науковий керівник.

За підсумками проходження практики здобувач вищої освіти подає:

- звіт про проходження практики;
- відгук наукового керівника про проходження практики;
- витяг з протоколу засідання кафедри про затвердження звіту.

Звіт здобувача вищої освіти та витяг з протоколу засідання кафедри про затвердження звіту подаються здобувачем вищої освіти до відділу аспірантури; зазначена документація зберігається в індивідуальному плані роботи здобувача

вищої освіти і розглядається під час атестації.

Загальне керівництво та контроль за проходженням практики здобувача вищої освіти покладається на гаранта відповідної освітньої програми.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням програми практики здобувача вищої освіти здійснюється його науковим керівником, який:

- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;
- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального плану роботи здобувача вищої освіти ;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу практиканта, вживає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- готує відгук про проходження практики;
- гарант освітньої програми знайомить здобувачів вищої освіти з формою та змістом звітної документації і спільно з керівником здійснює облік проходження практики здобувачами вищої освіти.

4. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти

Здобувачі вищої освіти у період організації і проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від наукового керівника консультації щодо оформлення необхідних документів;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками наукового керівника;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- у випадку відсутності або запізнення повідомляти про це керівника практики або завідувача аспірантурою;
- відвідувати консультації, методичні наради, які проводить керівник практики;
- у встановлений термін здати звіт про виконання завдань практики.

Здобувачі вищої освіти мають право:

- звертатися до керівників практики університету, що виникають у процесі проходження практики;
- користуватися матеріальною базою, бібліотекою, кабінетами та навчально-методичним забезпеченням, використовувати технічну, інформаційно-методичну та іншу документацію, необхідну для виконання програми практики;
- на свободу наукової творчості;
- вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу та організації практики;
- брати участь у роботі бази практики (конференцій, тощо).

5. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена робочою програмою практики, подається здобувачами вищої освіти для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики.

Вимоги до звіту. Загальна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це письмовий звіт, підписаний здобувачем вищої освіти та керівником практики.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновків та пропозицій, список використаної літератури та інше. Вимоги та обсяг звіту вказується в програмі практики відповідно до специфіки спеціальності.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час за наявності відповідних документів.

Результати практики для освітнього ступеня доктора філософії оцінюються за 100–бальною шкалою.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Прикінцеві положення

Положення затверджується Вченою Радою Університету та водиться в дію наказом ректора.

Контроль за виконанням Положення здійснюють посадові особи університету в межах своїх повноважень, визначених посадовими інструкціями.